

ལེ་འི་བ་གྱི་གསུང་རྩོམ་གཅེས་བསྟན།

ལེ་ཤིན་གྱི་གསུང་རྩོམ་གཅེས་བསྟུན།

1

མི་རིགས་དཔེ་མཛན་ཁང་།

ཚུམ་སྤྲིག་བྱེད་པའི་གསལ་བཤད།

《ལེ་ཉིན་གྱི་གསུང་ཚུམ་གཅེས་བསྟུས་》ནི་ 1960 ལོར་ཚུམ་སྤྲིག་བྱས་ཤིང་དཔར་དུ་་་་
བསྟུན་པ་རེད། རྒྱ་བྲལ་སྤྱོད་པ་པོས་མར་ཁེ་སེ་ལེ་ཉིན་རིང་ལྷགས་སྤྱོད་བྱེད་པའི་དགོས་
མཁོར་བསྟུན་ཆེད། ཏ་ལྷ་ར་ཆོས་ཡང་བསྟུར་གཅེས་བསྟུས་འདི་དཔར་དུ་བསྟུན་པ་དང་
འབྲེལ། བདམས་བདུས་བྱས་པའི་ཚུམ་ཡིག་ལ་བསྟུར་སྤྲིག་ཅུང་ཙམ་བྱས་ཡོད།

གཅེས་བསྟུས་འདི་ནི་ནང་དུ་གསར་བཞེད་སྤྱོད་དཔལ་ཐབས་པོ་ཆེ་ལེ་ཉིན་གྱི་དུས་་་་
སྐབས་སེ་སའི་གསུང་ཚུམ་ཅ་ཆེན་གྱི་བྲས་འདུས་ཡོད། གསུང་ཚུམ་འདི་དག་གི་ཐོག་ནས་
ལེ་ཉིན་གྱིས་བཅན་བྱལ་རིང་ལྷགས་དང་། སྐབས་འཆོལ་རིང་ལྷགས་དང་བཟོ་བཅོས་རིང་
ལྷགས་འདྲ་མིན་སྣ་ཆོགས་ལ་རོ་སྒྲུབ་བྱེད་པའི་འཕལ་ཚུད་ནང་དུ། མར་ཁེ་སེ་རིང་ལྷགས་
རྒྱན་འཛིན་དང་། སྤྱང་སྤྱོད། འཕེལ་བྱས་བཅས་མཛད་ནས་མར་ཁེ་སེ་རིང་ལྷགས་འདི་ལ་
རྒྱས་གྱི་དུས་རིམ་གསར་པ་ཞིག་སྟེ་ལེ་ཉིན་རིང་ལྷགས་གྱི་དུས་རིམ་ལ་སྒྲུལ་འདྲེད་གནང་བ་དེ་
མཆོན་ཡོད།

གཅེས་བསྟུས་འདི་བམ་པོ་བཞི་དུ་བཞོས་པ་སྟེ། བམ་པོ་དང་པོའི་ནང་དུ་ 1894 ལོ་
ནས་ 1907 ལོའི་བར་གྱི་གསུང་ཚུམ་བསྟུས་པ་དང་། བམ་པོ་གཉིས་པའི་ནང་དུ་ 1908 ལོ་
ནས་ 1917 ལོའི་བར་གྱི་གསུང་ཚུམ་བསྟུས་པ། བམ་པོ་གསུམ་པའི་ནང་དུ་ 1917 ལོ་
ནས་ 1919 ལོའི་བར་གྱི་གསུང་ཚུམ་བསྟུས་པ། བམ་པོ་བཞི་པའི་ནང་དུ་ 1919 ལོ་ནས་
1923 ལོའི་བར་གྱི་གསུང་ཚུམ་བསྟུས་ཡོད།

གཅེས་བསྟུས་འདི་ནི་ནང་དུ་བདུས་པའི་གསུང་ཚུམ་མང་ཆེ་བ་ནི་ཚུམ་ཡིག་ཆ་ཚང་ཡིན་
ཞིང་། རྒྱང་རྒྱང་ཞིག་གནད་བཤུས་བྱས་པ་ཡིན། ཚུམ་ཡིག་ཆང་མ་ཚུམ་འབྲི་གནང་བའི་དུས་
སྐབས་དང་ཡང་ན་འབྲེམ་སྟེལ་བྱས་པའི་དུས་ཆོད་ཀྱི་སྤྱི་ལོའི་རིམ་པ་ལྟར་བསྤྲིགས་པ་ཡིན།

གཅེས་བཟུས་འདི་ད་ཐངས་བཟུར་དུ་དཔར་བྱུང་བྱེད་སྐབས་བཟུར་ཡིག་ཐད་བཟོ་...
བཙན་ཅམ་བྱས་ཡོད།

བམ་པོ་མེ་མེ་ཙམ་ཡིག་དངོས་ཀྱི་མཆུག་དུ་མཆན་འབྲེལ་དང་མིའི་མིང་བྱར་བཞོལ་...
དཀར་ཆག་བཞོད་ཡོད།

རྒྱུ་མེར་བཟུར་དུ་དཔར་སྐབས་ལེགས་བཙན་བྱེད་ཆེད། གྲོག་པ་པོ་ཙམ་གཅེས་
བཟུས་འདིའི་ཐོག་སྟངས་དང་བྱུར་སྟངས་ཀྱི་ལས་ཀའི་ཐད་བསམ་འཆར་འདོན་རྒྱུ་གས་གནང་...
ལྟའི་པོ་བ་བྱ།

ཡར་ཡར་ཡར་དབྱང་གི་མར་ཁེ་སི། མེན་གེ་སི། བཙན་ཀྱི་གསུང་ཙམ་ཐོག་ཐོག་ལྟར་ཅུས།
མེ་ཉིན། སི་ཏེ་མིན།

དཀར་ ཆག

1894 ལོ་ནས་ 1907 ལོའི་བར།

ལྷན་ ཆ།

“མི་དམངས་ཀྱི་ཚོགས་པོ་”ཟེར་བ་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་ཡིན་པ་དང་ཁོ་ཚོས་སྤྱི་ཚོགས་	
དམངས་གཙོ་རིང་ལུགས་པར་ཆོག་མཚན་ཇི་ལྟར་བཏབ་པ་ཡིན་ནམ་?	
(《ལུ་ཅུ་ཕྱི་རྒྱུ་ནོར་》ཞེས་པའི་དུས་དེའི་ཀྱིས་མར་ཁེ་སེ་རིང་ལུགས་པར་ང་	
ཚོས་བྱས་པའི་ཆེད་ཚུལ་ལ་ལན་བཏབ་པ)(གནད་བཟུམ་)	1—142
ལེ་ཁག་དང་པོ།	1
ལེ་ཁག་གཟུམ་པ། (གནད་བཟུམ་)	106
རྒྱུ་བཞུད་གཟུམ་པ།	132
ལུ་ཅུ་ཕྱི་རྒྱུ་ཞི་ཞི་ཞི་ཞི་ཞི་ཞི།	143—157
ལུ་ཅུ་ཕྱི་རྒྱུ་ཚོགས་དམངས་གཙོ་རིང་ལུགས་པའི་ལས་འགན།	158—192
“འཕུལ་རྒྱུ་མཐུན་ཚོགས་”ཀྱིས་ཕྱི་རྒྱུ་པའི་པའི་བཟོ་བ་དང་སྤྱི་ཚོགས་རིང་ལུགས་	
པར་བཟུགས་པའི་ཆོག་	188
ང་ཚོས་ཡང་སྤྱི་དུལ་རྒྱུ་གང་འདྲ་ཞིག་ཁས་ལེན་གྱི་མིན་ནམ་?	193—258
དང་པོ། “དུལ་རྒྱུན་”མཚན་མཁན་གྱི་གསུང་གི་གསུང་གི་གསུང་	195
གཉིས་པ། དམངས་བཅུད་ཕྱགས་ཁག་གིས་“དུལ་རྒྱུན་”མིག་དུ་བཅན་སྟོན་	
བྱས་པའི་རིགས།	214
གཟུམ་པ། དམངས་བཅུད་རིང་ལུགས་དང་འབྲེལ་བ་བྱས་པ་ལས་“དུལ་རྒྱུན་”	
ཞེས་པ་དེར་འཕྲོ་བ་བྱུང་ས་ཅི་ཡིན་?	225
བཞི་པ། “སྤྱི་སྤྱི་འབྲེལ་པོ་”དང་། དམངས་བཅུད་ཕྱགས་ཁག་པ།	
“སྤྱི་བ་མ་རྒྱུས་”བཅས་ཀྱི་སྐོར།	243

ལ་པ།	སྐྱེ་ཞབས་སྤྱི་ཏེ་ལོ་རྒྱུ་མི་ཅི་ཡིས་“སྤྱོད་མ་རྣམས་”ཀྱིས་ཀྱལ་རྒྱན་ ཁས་མི་ལེན་ལུགས་བཤད་པ།	246
ལྷ་ཏུ་སྤྱི་མ་ཅ་རིང་ལུགས་ཀྱི་འཕེལ་ཚུལ་(བཟོ་ལས་ཆེན་པོའི་རྒྱལ་ནང་གི་ཆང་ ར་བྱུང་བའི་བྱ་རིམ་)(གནད་བཤུས་)		259—312
དཔར་གཞི་གཉིས་པའི་ཁྲིའ་གཞི།		259
ལེའུ་དང་པོ།	དམངས་བཅུད་ཚུགས་ཁག་གི་དཔལ་འབྱོར་རིག་པ་བའི་རིགས་ པའི་གཞུང་ལུགས་ཐད་ཀྱི་ནོར་འཁྲུལ།	265
དང་པོ།	སྤྱི་ཚལ་གྱི་ལས་ཀ་བཞོ་ཚུལ།	265
གཉིས་པ།	བཟོ་ལས་པའི་མི་ཡངས་ཇི་མང་དུ་འགྲོ་བ་དང་ཞིང་ལས་ པའི་མི་ཡངས་ཇི་ཉུང་དུ་འགྲོ་བ།	269
གསུམ་པ།	མོན་སྤྱད་ཆང་ཏུ་པའི་བྱིམ་གཞིས་འཕྲོར་བ།	271
བཞི་པ།	དམངས་བཅུད་ཚུགས་ཁག་གི་ཆང་བཟལ་རིན་ཐང་མཛོན་དུ་ འབྱུར་མི་མྱོད་པའི་སྐར་གྱི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས།	273
ལ་པ།	མ་མེ་སྤྱི་མ་ཅ་རིང་ལུགས་ཀྱི་སྤྱི་ཚལ་ནང་དུ་སྤྱི་ཚལ་ ཀྱི་སྤྱི་མོན་ཐུག་ཐུག་མོན་སྤྱད་བྱེད་པ་དང་འགྲོ་རྒྱུ་བྱེད་པའི་ སྐར་ལ་འཇིན་པའི་ལྟ་ཚུལ་དང་མར་ཁེ་མིས་ལྟ་ཚུལ་དེར་ དགག་པ་བརྒྱབ་པའི་སྐར།	280
དྲུག་པ།	མར་ཁེ་མིའི་མཛོན་འབྱུར་རྣམ་བཤད།	286
བདུན་པ།	རྒྱལ་དམངས་ཨང་འབབ་ཀྱི་རྣམ་བཤད།	296
བརྒྱད་པ།	མ་ཅ་རིང་ལུགས་ཀྱི་རྒྱལ་ཁབ་ལ་རྒྱལ་བྱིའི་ཆང་ར་དགོས་དོན་ཅི་ རེད།	305
དགུ་པ།	ལེའུ་དང་པོའི་མཚུགས་ཐུག།	309
ལྷ་ཏུ་སྤྱི་མེ་སྤྱི་ཚལ་དམངས་གཙོ་དང་མིའི་སྐོལ་གཏམ་འཛུད་ཡིག་		313—330
ང་ཆོའི་ཅ་འཇིན། (《བཟོ་པའི་ཆགས་པར》ལ་བྲིས་པའི་ཅ་མ་ཡིག)		331—338
ང་ཆོའི་ལས་འགུལ་གྱི་དགོས་གཏུགས་ཆེ་བའི་ལས་འགན།		339—347
ཡུང་གོའི་དམག་འཁྲུག་		348—356
མྱོད་གཞུང་མེད་པའི་རིང་ལུགས་དང་སྤྱི་ཚལ་རིང་ལུགས།		357—359
གང་འདྲ་བྱེད་དགོས་? (ང་ཆོའི་ལས་འགུལ་ནང་གི་དགོས་གཏུག་ཆེ་བའི་གནད་དོན་) ...		360—630
ཁྲིའ་གཞི།		360

དང་པོ།	ལུང་འཛིན་ཤིང་ལུགས་དང་“སྒྲིན་བརྒྱད་རང་དབང”།	365
(དང་པོ)	“སྒྲིན་བརྒྱད་རང་དབང”ཞེས་པ་ཅི་རེད?	365
(གཉིས་པ)	“སྒྲིན་བརྒྱད་རང་དབང”གི་བཙུང་མཁན་གསར་པ། ...	371
(གསུམ་པ)	ལུ་ཅུ་ལྷན་སྒྲིན་བརྒྱད་ལུགས་ཁག	379
(བཞི་པ)	ཞེན་ཀེ་མེས་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་འཕལ་ཚད་ ཀྱི་དོན་སྤྲོད་སྐར་བཞད་པ།	390
གཉིས་པ།	མང་ཚོགས་ཀྱི་རང་འཕེལ་རང་བཞིན་དང་སྒྱི་ཚོགས་དམངས་གཙོ་ དང་གི་རང་རྟོགས་རང་བཞིན།	399
(དང་པོ)	རང་འཕེལ་གྱི་མཐོ་སྒྲོལ་ལངས་འགོ་རྒྱགས་པ།	400
(གཉིས་པ)	རང་འཕེལ་རང་བཞིན་ལ་དད་བྱས་ཕྱེད་པ། 《བཙོ་ པའི་བསམ་སྒྲུའི་ཆགས་པར》།	407
(གསུམ་པ)	“རང་ཉིད་བཅའ་སྤྱོད་ལ་ཚོགས་པ”དང་《བཙོ་པའི་ ལས་དོན》ཞེས་པའི་དུས་དེབ།	421
གསུམ་པ།	བཙོ་པ་མཉམ་འབྲེལ་ཤིང་ལུགས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་དང་སྒྱི་ཚོགས་དམངས་ གཙོ་ཤིང་ལུགས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད།	438
(དང་པོ)	ཆབ་སྲིད་ཨོག་སྒྲུལ་སྤང་བྱེད་ཀྱི་དང་དཔལ་འཕྱར་སྤྱོད་ ཁག་གིས་ཆབ་སྲིད་ཨོག་སྒྲུལ་སྤང་བྱེད་ཀྱི་དེ་ལྟགས་ཇི་ ཅུང་དུ་གཏོང་བའི་ལུ་རྒྱལ།	439
(གཉིས་པ)	མར་ཉིང་ནོ་རྒྱལ་ཡང་སྤྱོད་ཇི་ལྟར་བྱས་ནས་སྤྱོད་ལེ་ ཉན་ནོ་སྤྱི་བསམ་འཆར་གཏོང་ཇི་ཐབ་དུ་བཏང་ཡོད་པ།	455
(གསུམ་པ)	ཆབ་སྲིད་ཨོག་གི་ཐེར་འདོན་དང་“གསར་བརྒྱུད་རྒྱུ་” བརྒྱན་རང་བཞིན་གསལ་སྤྱོད་བྱེད་ཀྱི།	461
(བཞི་པ)	དཔལ་འཕྱར་ཤིང་ལུགས་དང་འཛིགས་སྒྲུལ་ཤིང་ལུགས་ པར་མཐུན་ཆ་ཅི་ཞིག་ཡོད?	470
(ལྔ་པ)	བཙོ་པ་གྲལ་རིམ་ནི་དམངས་གཙོའི་ལས་ལུགས་བརྒྱན་ ལེན་བྱེད་མཁན་གྱི་སྒྲིན་སྤྱོད་འཕལ་འཛིང་པ་ཡིན་པ།	475
(དྲུག་པ)	“སྒྱུར་འདོམས་པ”ཡིན་ལ། “གཞི་མེད་གཞི་བཙོ་ པ”ཡང་ཡིན་པ།	500
བཞི་པ།	དཔལ་འཕྱར་ལུགས་ཁག་གི་ལག་གིས་བཙོ་པས་ཀྱི་བྱེད་སྤྱོད་དང་ གསར་བརྒྱུད་མཁན་པའི་ཅ་འཛུགས།	506

(དང་པོ)	ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་ཀྱི་བྱེད་སྤངས་ཞེས་པ་དེ་ཅི་རེད?	508
(གཉིས་པ)	ལག་ཤེས་བཟོ་ལས་ཀྱི་བྱེད་སྤངས་དང་དཔལ་འབྱོར་ རིང་ལུགས།	513
(གསུམ་པ)	བཟོ་པའི་ཅ་འཇུགས་དང་གསར་བཅུ་མཁས་པའི་ཅ་ འཇུགས།	524
(བཞི་པ)	ཅ་འཇུགས་ལས་ཀྱི་གཞི་ཁྲིན།	548
(ལྔ་པ)	“སྒྲིག་གཞི”ཅ་འཇུགས་དང་“དམངས་གཙོའི་ལམ་ལུང”།	558
(དྲུག་པ)	ས་གནས་ཀྱི་ལས་ཀ་དང་ལྷ་རྩ་སྤྱོད་ལས་ཀ།	571
ལྔ་པ།	ལྷ་རྩ་སྤྱོད་ལས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཆགས་པར་གྱི་“འཆར་གཞི”།	586
(དང་པོ)	《འགྲོ་གང་ནས་འཇུགས་དགོས?》ཞེས་པའི་ཅ་ལྷག་ དེའི་ཀློན་གྱིས་སྤྱོད་ཁོང་ཞུ་ལངས་པ་རེད?	588
(གཉིས་པ)	ཆགས་པར་དེ་ཐུན་མང་གི་ཅ་འཇུགས་བྱེད་མཁན་ཞིག་ དུ་འབྱར་བུའི་རེད་དམ་མ་རེད?	597
(གསུམ་པ)	ང་ཚོར་རྣམ་པ་ཅི་ལྟ་བུའི་ཅ་འཇུགས་ཤིག་དགོས་ཀྱི་རེད?	615
	མཇུག་བསྟུ་པའི་གསལ།	625
ཁྱོད་གསེབ་ཀྱི་ཞིང་དབུལ་ལ་བཏང་བ། (ཞིང་པ་རྣམས་ལ་སྤྱི་ཆགས་དམངས་གཙོ་		
ཏང་མིས་ཐང་བྱ་ཅི་བརྟན་པའི་སྐོར་འབྲེལ་བཤད་བྱལ་བ)		631—732
1.	ཁྱོད་ཁྱིམ་གྱི་བཟོ་པའི་འཐབ་ཅོད།	631
2.	སྤྱི་ཆགས་དམངས་གཙོ་ཏང་མིས་ཐང་བྱ་ཅི་བརྟན་པ?	634
3.	ཁྱོད་གསེབ་ཀྱི་ཐུག་པོ་དང་དབུལ་པོ། སྤྱི་དབང་བདག་པོ་དང་ བཟོ་པ་བཅས་ཀྱི་སྐོར།	649
4.	ཞིང་འབྲིང་ཆ་ཕྱགས་གང་དུ་འགྲོ་སྤྱོད? སྤྱི་དབང་བདག་པོ་དང་ཐུག་ པོའི་ཐུགས་སྤྱོད་འགྲོ་སྤྱོད་དམ། ཡང་ན་བཟོ་པ་དང་དབུལ་པོ་ཚོའི་ ཐུགས་སྤྱོད་འགྲོ་སྤྱོད?	669
5.	སྤྱི་ཆགས་དམངས་གཙོ་ཏང་མིས་མི་དམངས་ཡོངས་རྒྱུགས་དང་བཟོ་པའི་ཆད་ དུ་ལེགས་པོ་ཅོས་གང་དང་གང་ཞིག་བརྟན་ལེན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ཟེར་ན?	680
6.	སྤྱི་ཆགས་དམངས་གཙོ་ཏང་མིས་ཞིང་པ་ཡོངས་རྒྱུགས་ཀྱི་ཆད་དུ་ལེགས་ པོ་ཅོས་ཅི་འདྲ་ཞིག་བརྟན་ལེན་བྱེད་བཞིན་ཡོད་ཟེར་ན?	695
7.	ཁྱོད་གསེབ་ཀྱི་གྲལ་རིམ་འཐབ་ཅོད།	718

[illegible]

ལྷ་ཁྱེད་ཀྱི།

ལྷན་ཆོག་གསུངས་པའི་དང་གིས་དམངས་གཙོའི་གསར་བཞེད་སྐབས་ལྷ་འཇིག་	
པའི་ཐབས་ལྟས།	829—1021
ལྷ་འཇིག་།	829
དང་པོ། དགོས་ལུགས་ཆེ་བའི་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་གནད་དོན་ཞིག་	835
གཉིས་པ། ལྷ་འཇིག་ཆོག་གསུངས་པའི་པོ་པའི་དང་གི་འབྲས་མིའོ་	
ཆོན་ཐང་གསུངས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་གསར་བཞེད་ཀྱི་གཞུང་།	
སྐར་ལྷ་ལྷན་ཆོད་དེས་དེ་ཙམ་ཅི་ཞིག་སྲིད་ཅིང་།	840
གསུངས་པ། “གསར་བཞེད་ཀྱི་དང་ཐོང་མའི་ལམ་ལྷགས་ལམ་ནམ་པར་བྱལ་བ”	
ཞེས་པ་དེ་ཅི་རེད་།	851
བཞི་པ། ལྷ་པོའི་ལམ་ལྷགས་ལོད་པར་གཏོང་བྱ་དང་ལྷ་མཐུན་ལམ་ལྷགས།	860
ལ་པ། “གསར་བཞེད་མཐུན་དུ་བཞུད་པར་བྱལ་འདོད”ཅི་ལྟར་ཕྱད་དཀོས་།	869
ལྷ་པ། འཕྲར་མཉམ་གྲལ་འཇིག་ཀྱིས་མཐའ་མི་འཁྲལ་བའི་འཕྲར་ལྷན་གྲལ་	
འཇིག་དང་འཐབ་ཅན་ཕྱད་ཕྱད་སྐབས་ཅི་ཕྱ་གཏོལ་མཉམ་ཀྱི་གནས་ལྷ་	
ཕར་བའི་ཉེན་ཁ་དེ་ཕྱགས་གང་ཞིག་ནས་མང་བ་རེད་།	875
བཟུན་པ། “ཉིང་ཞིན་ཕྱགས་ཁག་དེ་ཀྱི་གཞུང་གི་ནང་ནས་ལྷ་འཇིག་འཕྲད་ཕྱད་	
ལྷ་འཇིག་ཐབས་ལྟས།	897
བཟུད་པ། བཅོངས་འཁྲལ་ཕྱོགས་ཁག་དང་མཉམ་ཕྱོགས་ཁག་གསར་པ།	904
དལ་པ། གསར་བཞེད་དུས་སྐབས་ལྷ་པོ་ཀྱིས་ཕྱགས་ཁག་ཐལ་ཆེ་བའི་ལྷ་པོ་	
ལྷ་འཇིག་ཁམས་ཀྱི་དང་ཞིག་ཕྱད་ལྷ་པོ་དེ་ཅི་རེད་།	918

- བཅུ་པ། “གསར་བཞེས་ཀྱང་ཉི”དང་འཕྱར་མེད་གྲུ་རིམ་དང་ཞིང་པའི་
གསར་བཞེས་དམངས་གཙུག་གི་དབང་ཞུར་འཇུག།924
- བཅུ་གཅིག་པ། ལུ་རུ་ཐུ་འི་ཐུ་ཚོགས་དམངས་གཙུག་བཟོ་བའི་ཏང་གི་འཐུས་མི་
ཚོགས་ཚན་ཐོངས་གཙུག་པའི་ཐོས་ཚད་ཁ་གསལ་དང་“འཐུས་
མི་ཐོས་ཚོགས”ཀྱི་ཐོས་ཚད་ཁ་གསལ་བར་གྱི་ཚད་ཁུར་རགས་
རིམ་ཞིག་940
- བཅུ་གཉིས་པ། དམངས་གཙུག་གི་གསར་བཞེས་གཞི་ཚུན་དེ་འཕྱར་ཐུན་གྲུ་རིམ་
ཐུར་འཐུན་བུས་པའི་དབང་གིས་རྩི་ཆུང་དུ་འགྲོ་ཐོད་དམ་?948
- བཅུ་གཙུག་པ། ཐུས་ཚོགས་ར་ཚོས་ཐུལ་ཁ་ལེན་ཡོད་དམ་མི་ཡོད་?963
- མཆུག་བྱང་། བཅིངས་འགྲོལ་ཐུགས་ཁག་གི་སྐོར་བཟུར་དུ་བཞུད་པ་དང་།
མི་ལྷན་ཐུགས་ཁག་གསར་བའི་སྐོར་བཟུར་དུ་བཞུད་པ།980
- དང་པོ། འཕྱར་ཐུན་གྲུ་རིམ་རང་དབང་ཐུགས་ཁག་གི་དཔེ་
ཡོད་རིང་ལུགས་པས་ཐུ་ཚོགས་དམངས་གཙུག་ཏང་ནང་
གི་“དཔེ་ཡོད་རིང་ལུགས་པ”ལ་བརྟུན་བཞགས་ཐུད་
དཔེ་ཡོད་ཅི་རེད་?980
- གཉིས་པ། ཐོ་མཐུན་མར་ཉིང་ན་ཐུས་ཐུར་ཡང་གནད་དོན་
“གཉིང་ཟབ་དུ་གཏོང”ཐབས་ཐུད་ཀྱི་ཡོད་པ་རེད།992
- གཙུག་པ། འཕྱར་ཐུན་གྲུ་རིམ་གྱི་ཐོད་དབང་ཞུར་འཇུག་སྐོར་
ཀྱི་ལྷ་ཆུལ་ཐ་གལ་ཅན་དང་མར་ཁེ་མའི་ཐོད་དབང་
ཞུར་འཇུག་སྐོར་གྱི་ལྷ་ཆུལ།1005
- ཐུ་ཚོར་དམངས་གཙུག་ཏང་གིས་ཞིང་པའི་ལས་འགུལ་ཐད་འཇུག་པའི་སྒྱུད་ཆུལ། 1022—1036
- འཕྱར་ཆུང་གྲུ་རིམ་གྱི་ཐུ་ཚོགས་རིང་ལུགས་དང་འཕྱར་མེད་གྲུ་རིམ་གྱི་
ཚོགས་རིང་ལུགས།1037—1049
- ཏང་གི་ཅ་འཇུགས་དང་ཏང་གི་ཅོམ་རིག་1050—1059
- དམག་དཔུང་དང་གསར་བཞེ།1060—1065
- ཐུ་ཚོར་རིང་ལུང་གྱི་ཐོད་ཏང་དང་ཏང་མ་ཡིན་པའི་གསར་བཞེས་རང་བཞིན། 1066—1078
- དང་པོ།1066
- གཉིས་པ།1071

མ་སེཾ་ཁོ་ལངས་ལས་ཕུང་བའི་བསྐབ་བྱ།	1079—1091
ངས་མེད་ཀྱི་རྒྱུ་དང་དམག་འཁུག	1092—1109
དང་པོ།	1092
གཉིས་པ།	1095
གསུམ་པ།	1097
བཞི་པ།	1107
ཁ་མར་ཁི་སེ་ལུ་ཁུ་ཁུ་ཀེ་མན་ལ་བཏང་བའི་འཕྲིན་ཡིག་ཕྱགས་བརྒྱགས་ཀྱི་	
ཡིག་བརྒྱུར་དེབ་ཀྱི་འགོ་བརྒྱུད།	1110—1123
《ཡུའི་རྒྱུ་བུ་ཁིར་དང་། ཡུའི་ཉི་མོ་ཀེན། རྒྱུ་ཡེན་ཀེ་སེ། ཁ་མར་ཁི་སེ་	
མགས་ཀྱིས་རྒྱུ་ཡེན་ཀེ་མགས་ལ་གནང་བའི་འཕྲིན་ཡིག་ཕྱགས་བརྒྱགས་》	
ཞེས་པའི་ཀྱི་ཡིག་བརྒྱུར་དེབ་ཀྱི་འགོ་བརྒྱུད།	1124—1152
ལྷོ་ཆོགས་དམངས་གཙོ་དང་ནང་གི་ཤེས་ཚན་ཅན་སྐབས་འཛུལ་རིང་ལྷགས་ཕྱོད་	
ཁག་ལ་གསུང་རབ་རང་བཞིན་ལྷན་པའི་གདོང་འཛིག་མཛད་ཅུལ།	1140
བཀག་འགོག་བྱེད་པར་ཀྱི་བ། (ལྷོ་ཆོགས་དམངས་གཙོ་དང་གི་མིང་དོན་ཚད་པ་	
པའི་དབུད་གཏམ་བུང་བུ་ལས་བསྐྱུས་པ)	1153—1203
དང་པོ།	1155
གཉིས་པ།	1164
གསུམ་པ།	1168
བཞི་པ།	1178
ལྔ་པ།	1182
དྲུག་པ།	1194
བདུན་པ།	1201
སེ་ཕུའུ་ཅ་མེར་འཛོགས་པའི་བྱལ་ལྷོ་ལྷོ་ཆོགས་དང་མིའི་འཕུས་མི་	
ཆོགས་ཆེན།	1204—1218
《ལོ་རྒྱུད་གཉིས་པའི་དུང་གི་ཅོ་མ་ཡིག་ཕྱགས་བརྒྱགས་ཀྱི་ཁྲིང་གཞི།	1219—1245
ལྷོ་ཆོགས་དམངས་གཙོ་དང་གིས་ 1905 ལོ་ནས་1907 ལོའི་བར་ལྷ་རྩ་ཕུའི་	
གསར་བཟུང་ཐོངས་དང་པོའི་སྐབས་ལྷ་འཛིན་པའི་ས་ཞིང་སྐར་གྱི་ཅ་འཛིན།	
(གནད་བཤུས)	1246—1261

མཆུག་བསྐྱེལ་བའི་གཏམ།	1246
མཆུག་བྱང་།	1260
མཆན་འགྲེལ།	1263—1352
མིའི་མིང་ལྷན་བཞོལ་དཀར་ཆག	1353—1369

“མི་དམངས་ཀྱི་གྲོགས་པོ”ཟེར་བ་དེ་ཅི་འདྲ་ཞིག་
 ཡིན་པ་དང་ཁོ་ཚོས་སྤྱི་ཚོགས་དམངས་གཙོ་
 རིང་ལྷགས་པར་ཚིག་མཚན་ཇི་ལྟར་བཏབ་
 པ་ཡིན་ནམ་? (གནད་བཤུས)

(《ལུ་ཏུ་ཐུན་ཐོར་རྒྱ་ལོ་ཞེས་པའི་དུས་དེབ་ཀྱིས་མར་ཁེ་སེ་རིང་ལྷགས་པར་
 ར་སྒྲུབ་བྱས་པའི་ཆེད་སྒྲུབ་ལ་ལན་བཏབ་པ》¹)

ལེ་ཁག་དང་པོ།

《ལུ་ཏུ་ཐུན་ཐོར་རྒྱ་ལོ་ཞེས་པའི་དུས་དེབ་ཀྱིས་སྤྱི་ཚོགས་དམངས་གཙོ་རིང་ལྷགས་...
 པར་ར་སྒྲུབ་བྱས་པའི་གཞུང་འབྲུག་གི་འགོ་བཙུགས་ཟིན། དུས་དེབ་དེའི་གཏེ་པོའི་གསུང་
 ཞབས་ཉི་མེ་ཉའེ་པོ་རྒྱ་སེ་ཅིའི་ན་ནིང་དུས་དེབ་བཙུ་པའི་ཐོག་དུ་”རང་ཀྱལ་གྱི་མར་ཁེ་སེ་...
 རིང་ལྷགས་པར་སྤྱི་ཚོགས་དམངས་གཙོ་རིང་ལྷགས་པ་ཟེར་བར་”ར་སྒྲུབ་བྱས་པའི་“ཙན་...
 རྒྱང་”བྱ་གྱི་ཡིན་ཞེས་བྱེད་བསྐྱགས་ཀྱང་བྱས་ཡོད་ཅིང་། དེའི་རྒྱུ་རྒྱ་ཞབས་ཞེ་ཁེ་སེ་
 ལུན་ཁོས་《རིག་གནས་ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་ཁེ་རྒྱུང་པའི་སྐོར་བཤད་པ》ཞེས་པའི་སྒྲུབ་ཡིག་(དུས་དེབ་
 12 པ)དང་སྐུ་ཞབས་ཉི་མེ་ཉའེ་པོ་རྒྱ་སེ་ཅིའི་《རིག་ཆལ་དང་འཆོ་བ》ཞེས་པའི་སྒྲུབ་ཡིག་
 (《ལུ་ཏུ་ཐུན་ཐོར་རྒྱ་ལོ་ཞེས་པའི་ 1894 ལོའི་དུས་དེབ་ 1 པ་དང་ 2 པ)ཀྱང་བཏོན་འདུག
 དུས་དེབ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་རང་ཀྱལ་གྱི་དཔལ་འབྱོར་མངོན་སུམ་པར་འཛིན་པའི་ལྟ་ཆལ་ཅི་ཡིན་...
 སྐོར་ལ་སྐུ་ཞབས་ཞེ་ཡི་ཏུ་པོ་རྒྱ་ཡིས་《ལུ་ཏུ་ཐུན་ཐོར་རྒྱ་ལོ་ཞེས་པའི་ 1894 ལོའི་དུས་དེབ་ 1 པ་དང་ 2 པ)ཀྱང་བཏོན་འདུག

ཞུས་པའི་ཙམ་ཡིག་(དུས་དེའི་ 11 པ་དང་ 12 པ)ནང་དུ་རྒྱས་ཐག་ཚད་ཅིག་བཤད་འདུག རྒྱ་
 ཞབས་དེ་ཚོས་ནམ་ཡིན་ཏུང་རང་ཉིད་ཀྱི་དུས་དེའི་ཐོག་དུ་“མི་དམངས་ཀྱི་ཁྲིགས་པོ”རེ་མའི་
 བསམ་སྒྲོ་དང་ཐབས་རྒྱས་གསལ་པོར་བཤད་པའི་བསམ་འན་བཅངས་ཡོད་ཀྱང་། དོན་དམ་
 པར་ཁོ་ཚོ་ཅང་མ་སྒྲི་ཚོགས་དམངས་གཙུ་ཁྱིམ་ལྷགས་པའི་དག་ནག་གི་སྒྲིག་དེ། ད་ལྟོ་
 ཚོས་“མི་དམངས་ཀྱི་ཁྲིགས་པོ”དེ་ཚོ་དང་། ཁོ་ཚོས་མར་ཁི་མི་ཁྱིམ་ལ་སྒྲིག་བརྒྱད་
 རུལ། ཁོ་ཚོའི་བསམ་སྒྲོ། ཁོ་ཚོའི་ཐབས་རྒྱས་བཅས་ལ་རྟོག་དཔྱད་ཞིབ་ཕྲ་ཞིག་ཕྱིད་རྒྱ་ཡིན།

ལྷ་ཞུགས་ཏི་མྱེད་ལོ་ལྷ་མོ་ཅིས་མང་ཁི་མོ་རིང་ལུགས་ཀྱི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་
 ཀྱི་ཁྱུངས་ལྷང་ལ་ཡིད་འཇག་ཅིས་ཅེར་བྱེད་ཀྱི་ཡོད་སྟབས་དངོས་གཙོ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་
 ཉེ་པར་དམིགས་སྤྲེལ་པར་ནས་དབྱེ་ཞིབ་བྱས་འདུག གཞུང་ལུགས་འདི་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་
 མང་ཁི་མོ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཅད་ལུག་གཞུང་ཅིས་ཏེ་ཅང་མང་པོ་ཡོད་པ་དེ་ཅི་ཞི་ནང་དོན་ལ་
 མཚན་མཚུངས་རྣམས་བརྒྱུས་རིག་བྱས་ཆེས། ལྷ་ཞུགས་མྱེད་ལོ་ལྷ་མོ་ཅིས་གཤམ་གསལ་ཀྱི་
 ཡོད་ཅེད་མ་ལྟར་རིང་པོ་དེ་ནས་མང་ཏིད་ཀྱི་སྤྱོད་བཞུད་བྱེད་འགྲོ་བཅུགས་པ་ཡིད།

ཁོས་“ཐོག་མར་གནད་དོན་འདི་ལྟ་བུ་ཞིག་རང་ལྷགས་སུ་ཡོང་པེས་ཡིན་པ་ནི། དོན་
 གྱི་ཉིད་པོར་མར་ཁེ་སྤྱོད་ཅིང་ཁ་གང་ཞིག་གི་ནང་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་དཔེས་གཙུག་རིང་ལུགས་ཀྱི་ལོ་
 རྒྱུས་ལྟ་བུ་དེ་བཤད་ཡོད་དམ་? 《མ་ཅའི་ནམ་བཤད་》ནང་དུ། ཁོས་ང་ཚར་གཏན་ཚིགས་
 ཀྱི་རྟོགས་ལྷགས་དེ་ཤིས་ཀྱི་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་བྱང་དུ་སྒྲེལ་བ་དང་། དེ་དབུལ་འཕྱར་
 རིག་པའི་ཆད་ལྡན་ཅིང་མེག་ཡོངས་རྒྱལ་ཤར་དང་འབྲེལ་ཡོད་དོན་དཔེས་ལ་ཞིབ་འཇུག་སུ་ཞིང་།
 ཞིབ་ཚགས་པོ་བྱས་པ་དང་བྱང་དུ་སྒྲེལ་བའི་དཔེ་ལེགས་ཤིག་བཏོན་འདུག ཁོས་མིས་ལྷ་མོ་
 བས་པ་རྒྱུད་ལྷན་པའམ་དུ་ལྟ་སྟངས་ཀྱང་མི་ཤིས་པའི་དབུལ་འཕྱར་རིག་པའི་རིགས་པའི་གཞུང་།
 ལུགས་པ་དེ་ཆེ་ཆུང་དངས་ཐོག ཁོས་ཐ་ན་བརྗོད་པའི་དོག་དཔྱད་པས་སྟབས་ལྡན་ཆོགས་
 ཀྱི་ནང་དམ་རིགས་གཅིག་མཁས་པས་ཆེད་ལས་ལྟ་ཡོན་ལྟན་ཆོགས་སྟན་ཆོགས་ཀྱི་ཐོག་དུ་བཤད་
 པའི་གནས་ཚུལ་སྟན་ཆོགས་སྟན་ཆོགས་དེ་དག་ལའང་སྤང་ཆུང་བྱས་མི་འདུག མདོར་ན།
 ཁོས་དོན་དཔེས་ཀྱི་དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་རིགས་འཕྲོ་ཆེན་ཞིག་ལ་བརྟེན་པ་ནི། རྟོགས་གཅིག་
 བས་རིགས་པས་སྟབས་པའི་ཆེད་དང་། རྟོགས་གཅིག་བས་ཁོའི་དབུལ་འཕྱར་ཀྱི་རིགས་པའི་
 གཞུང་ལུགས་གསལ་པོར་བཤད་པའི་ཆེད་དུ་རེད། གལ་སྲིད་ཁོས་ལོ་རྒྱུས་བརྒྱུད་རིམ་གྱི་ལྟ་

བ་གསར་རྒྱུ་ཞིག་བསྐྱེད་ཏེ། ལྷ་པ་གསར་པ་གཞིར་བཟུང་ནས་མིའི་རིགས་ཀྱི་འདས་
པའི་གནས་ཚུལ་ཐམས་ཅད་གསལ་པོར་བཤད་ཡོད་པར་མ་ཟད། ད་ལྟའི་བར་དུ་བྱུང་ཆུང་
བའི་མཆན་ཉིད་རིག་པའི་ལོ་རྒྱུས་ཀྱི་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་ཡོད་ཆད་ཕྱོགས་བརྒྱམས་བྱས་
ཡོད་པ་ཡིན་ན། ཁོས་དེ་བཞིན་དུ་ཞིབ་ཆགས་པོས་བྱ་བ་འདི་ལྷ་བྱ་ཞིག་སྒྲིམ་མེད་དུ་བྱེད་
ངས་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་ཡང་གསལ་པོར་བཤད་ན། ཁོས་ལོ་རྒྱུས་བརྒྱད་རིམ་སྐོར་གྱི་གཞུང་
ལུགས་སྐད་གྲགས་ཅན་ཡོད་ཆད་ལ་སྒྲིམ་མེད་དུ་དངོས་གནས་བསྐྱར་ཞིབ་བྱེད་པ་དང་འབྲེལ།
མཐའ་དཔྱད་ཀྱི་དབྱེ་ཞིབ་བྱེད་ངས་ཡིན་པ་དང་། འཇམ་གླིང་ཡོངས་ཀྱི་ལོ་རྒྱུས་ནང་གི་དོན་
དངོས་འཛོམས་ཆེན་ལ་སྒྲིམ་མེད་དུ་ཞིབ་འཇུག་བྱེད་ངས་ཤིང་། མར་ཁེ་སྤེལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཆད་
ལྷན་ཙམ་ཡིག་ནང་རྒྱན་དུ་བྱས་པ་ལྟར་མར་ཁེ་སྤེལ་དང་ལྷན་གཉིས་བསྐྱར་ཙམ་བྱས་ན།
བསམ་འཆར་དེར་སྐར་ལས་ཀྱང་བརྟན་པར་ཡིད་ཆེས་ངས་ཤིང་། དར་ལྷན་གྱི་ཙམ་ཡོངས་
རྒྱགས་ཅི་ཞིག་ཤིང་ཅི་ན་? དེ་ནི་དོན་དངོས་ཀྱི་དབྱེད་གཞིའི་ཡིག་རིགས་རི་ལྟར་སྤྱངས་པ་
ནམས་ཕྱོགས་བརྒྱམས་བྱས་ཏེ་སྤྱིང་བསྐྱུས་གིང་ཕན་ཚུན་དམ་པོར་འབྲེལ་བའི་བསམ་སྒྲིའི་……
གནད་འགའ་གསུ་བ་ཐོས་པ་དེ་ཤིང་། འདི་ཡི་དོ་རྒྱུར་བྱང་བའི་མར་ཁེ་སྤེལ་ཙམ་ཞིག་
ཡང་སྤྱིང་གང་དུ་ཡོད་དམ་? ཙམ་དེ་ལྷ་བྱ་ནི་མེད་དོ། མ་གཞི་མར་ཁེ་སྤེལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་
ཆད་ལྷན་ཡིག་ཆ་གངས་འཛོམས་ཏེ་ཅང་ཆེ་ཞིང་བྱུང་ཏེ་ཅང་ཆེ་ན་ཡང་། མར་ཁེ་སྤེལ་ཙམ་
འདི་ལྷ་བྱ་ཞིག་མེད་པར་མ་ཟད། མར་ཁེ་སྤེལ་རིང་ལུགས་ཀྱི་ཆད་ལྷན་ཡིག་ཆ་ཡོངས་རྒྱགས་
ཀྱི་ཁྲིད་དུ་འང་ཙམ་འདི་ལྷ་བྱ་མེད་ཅེས་བཤད་པ་ཤིང་།

སྐད་ཆ་དུམ་བུ་རིང་པོ་དེའི་ཐོག་ནས་ར་སྤྱོད་གསལ་ཐག་ཆོད་ཅིག་བྱུང་དོན་དུ་སྟྱི་……
འབངས་ལ་《མ་ཅའི་ནམ་བཤད་》དང་མར་ཁེ་སྤེལ་སྐོར་གྱི་གསུ་བྱ་ཉུང་ཉུང་གང་འདྲ་མི་འདུག
ཁོ་ཆོ་མར་ཁེ་སྤེལ་གསུང་ཙམ་ཁྲིད་ཀྱི་བདེན་དཔང་འཛོམས་ཆེན་གྱི་མཐུན་དུ་དཔའ་ཞུས་ནས།
ཁོང་ལ་ངོ་བོ་སྤྱོད་དང་བསྐྱེད་པ་སྤྱོད་མི་ཞུ་ཀ་མེད་དུ་ལུས་ཀྱང་། དེ་དང་དུས་མཚུངས་སུ་
གཞུང་ལུགས་ཀྱི་གཞི་ཅའི་ནང་དོན་བད་དེ་སྤྱང་མེད་དུ་བཞག་སྟེ། ཇི་མི་སྐྱུ་མ་པའི་རང་
ནས་“རང་སྤྱང་སྟྱི་ཆོགས་རིག་པ”ཞེས་པའི་བཤད་ཚུལ་སྤྱིང་པ་སྐར་བཞིན་བཤད་ཀྱིན་འདུག
བཤད་མཆམས་འདིར་སྤྱིབས་དུས་ཁའི་ཆོ་ཅིས་མར་ཁེ་སྤེལ་འཛོམས་གཞུང་ལུགས་སྐྱེ་བ་
ཞེས་པའི་དབེ་དེབ་དེའི་མཐུན་དུ་བདམས་ནས་བཞོད་པའི་ཕྱག་བྲིས་ནམ་པར་དག་པ་དུམ་བུ་……
འདི་རང་ཕྱགས་སུ་སྒྲི་ལ་ཤར་ཡོང་གི་འདུག

Wer wird nicht einen Klopstock loben?

Doch wird ihn jeder lesen? Nein.

Wir wollen weniger erhaben

Und fleissiger gelesen sein! ①

ཏག་ཏག་དེ་འདྲ་རེད། རྒྱ་ཞབས་མི་ཉེ་ལོ་རྩ་མི་ཅིས་མར་ཁེ་སི་ལ་བསྐྱེད་པ་བརྒྱུད་
ཉུང་ཙམ་བྱས་ཐོག་ རིག་པ་བསྐྱེད་པ་ནས་ཁོང་གི་གསུང་རྩ་མ་མང་ཙམ་ཁྲོག་དཔོན་པའམ།
དེ་ལས་ཀྱང་ལེགས་པ་བྱས་ན་རང་གིས་ཁྲོག་པ་རྣམས་ལ་ནན་ཏན་གྱིས་བསམ་གཞིགས་མང་...
ཙམ་བྱེད་དགོས།

རྒྱ་ཞབས་མི་ཉེ་ལོ་རྩ་མི་ཅིས་“《མ་ཙཱི་རྣམ་བཤད》ནང་དུ་མར་ཁེ་སིས་ང་ཚར་...
གཏན་ཆོག་གི་སྒྲུབ་སྐྱེད་ཀྱི་སྒྲུབ་སྐྱེད་དེ་གེས་བྱ་ཆེ་བའི་ཡོན་ཏན་དང་བྱང་དུ་སྒྲེལ་བའི་དཔེ་ལེགས་...
གིས་བརྟན་འདུག”ཅེས་བཤད་ཡོད་ཅིང་། མར་ཁེ་སི་དང་ལུགས་པ་ཞིག་གིས་རྒྱ་ཞབས་མི་
ཉེ་ལོ་རྩ་མི་ཅིས་རྒྱ་ཆ་ཆོག་འདིའི་ནང་དུ་ང་ཚར་འདྲ་སྟངས་འཕྲོ་བའི་ཆོག་སྒྲུབ་དེ་ནང་...
དོན་སྟངས་པ་དང་བྱང་དུ་སྒྲེལ་བའི་དཔེ་ལེགས་གིས་བརྟན་འདུག་ཅེས་བསྟན་འདུག དཔྱད་
གཏམ་འདི་ནི་ཡོངས་སུ་བྱང་ཞིང་འོས་པ་ཞིག་རེད། མར་ཁེ་སིའི་གཏན་ཆོག་གི་སྒྲུབ་
སྐྱེད་ཀྱི་ཡང་སྟངས་ལ་ནས་མཆོག་གི་ཡོད་དམ? དེ་ལས་འབྲས་བུ་ཅི་འདྲ་ཞིག་བྱང་ཡོད་
ཅི་ན? རྒྱ་ཞབས་མི་ཉེ་ལོ་རྩ་མི་ཅི་ཡི་གོང་གསལ་གི་རྒྱ་ཆ་དུམ་བུ་དང་པོ་དེ་ཁྲོག་ཆེ།
དེའི་སྒྲུབ་སྐྱེད་ཡོད་ཆད་ནི་གོ་དོན་གྱི་དོན་ཤོས་ཀྱི་“དཔལ་འབྱོར་གི་རིགས་པའི་གཞུང་...
ལུགས་”ཐོག་ལ་སྒྲུབ་པ་ཙམ་རེད་སྟེ་སྟེ་སྟེ་ཅིང་། དེ་དང་སྒྲུབ་སྐྱེད་མཆུང་ས་སུ་མར་ཁེ་སིས་
རང་གི་གཏན་ཆོག་གི་སྒྲུབ་སྐྱེད་མཆོག་པར་བྱེད་པའི་ཁྱད་ཁོངས་ཀྱི་དོན་པོ་ཡིན་ལུགས་
ལྷག་པར་ནན་བཤད་བྱེད་ཆེད། རྒྱ་ཞབས་མི་ཉེ་ལོ་རྩ་མི་ཅིས་“གནས་ཚུལ་ཕྱད་ཆོགས་ཕྱད་
ཆོགས་”ཞེས་པ་དང་། “ཞིབ་འཇུག་ཕྱད་ཞིབ་ཆོགས་པོ”ཞེས་པ། “སྐྱེས་ཀྱང་མི་གེས་པའི་
རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་པ”ཞེས་པ་སོགས་གནད་ཆེ་སར་བཞག་ནས་བསྟན་འདུག དེ་ལྟར་ན།
མར་ཁེ་སིས་རིགས་པའི་གཞུང་ལུགས་དེ་དག་གསར་སྒྲུབ་བྱེད་ཐབས་ལ་སྟོན་ རིན་ཡོད་པའི་...

① ཁེ་སི་ལུགས་ཀྱི་ཐོ་སྒྲིལ་བསྟན་པའི་ལུགས་ཀྱི་ཕྱེད་མཁན་གྱི་ཡོད་དམ? རིན་ཀྱང་མི་ཚང་མས་ཁོའི་རྩ་མ་ཁྲོག་
བྱེད་དམ་ཟེར་ན? མི་མྱོད། ང་ཚོའི་རེ་བར་མི་རྣམས་ཀྱིས་ང་ཚར་ང་བསྟན་ཉུང་ཙམ་བྱས་ཐོག་ རིག་
པ་བསྐྱེད་པ་ནས་ང་ཚོའི་རྩ་མ་མང་ཙམ་ཁྲོག་དཔོན་གནད། (ལའེ་ཞིན) — རྩ་མ་ཁྲོག་པའི་མཆན།

ཐབས་གསར་ངོ་མ་ཏ་ལས་ཅི་ཡང་ཁ་སྒྲན་བརྒྱབ་མེད་པ་དང་། ཏ་ལས་ཁོང་གིས་དཔལ་
འབྱོར་རིག་པ་དེ་སྒྲན་ཆད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་རིག་པ་བས་བཤད་པའི་ཁྲབ་ཁོངས་ཡོད་ ཡོད་པ་
དེར་རང་སྐར་བཞག་པ་ལས་ཀྱི་ཆེར་བཏང་མེད་ཁར་ཆན་རིག་དེ་ཉིད་ལ་ལྟ་བུ་བ་ “གསར་པ་”
གསར་ཀྱང་”ཞིག་བཏོན་མེད་བཟོ་འདུག འོན་ཀྱང་《མ་ཅའི་ནམ་བཤད》སྒྲིག་གྱིང་མཁན་
ཡིན་ཕྱིན་དེ་ནི་འཆལ་གཏམ་འབྲུལ་མེད་ཅིག་ཡིན་པ་ཆང་མས་ཤིས་ཀྱི་རེད། བཤད་མཆམས་
འདིར་སྒྲིབས་དུས་ཁོ་རོ་བཏུ་དུག་གི་སྒྲན་ལ་སྐྱུ་ཞབས་སྒྲི་ཏའེ་ལོ་རྩུ་མི་ཅིས་འབྱོར་ལྷན་གྲལ་
རིས་ཀྱི་སྐྱུ་རོ་ཐ་ཤལ་བ་ཡིན་ཏུ་ཏུ་ཁོ་རྩུ་མི་ཅི་དང་ཅོད་སྒྲིང་བྱེད་སྐབས་མར་ཁོ་སི་ལ་”
དཔུང་གཏམ་བཏང་བ་དེ་ཡིད་ལ་མི་བློ་རང་བློ་ཡིན།^① གཅིག་བྱས་ན་སྐབས་དེའི་དུས་
བབ་མི་འདྲ་བ་ཡིན་གྱི་རེད། སྐབས་དེའི་ཆར་བ་ཏུང་ཟད་གསར་བ་ཞིག་ཡིན་གྱི་རེད།
གང་ལྟར་ན་ཡང་། སྐྱུ་ཞབས་སྒྲི་ཏའེ་ལོ་རྩུ་མི་ཅིའི་སྐབས་དེའི་ཙམ་ཡིག་དེ་འབྲི་ལྟར་ས་
སམ་ནང་དོན་གྱི་ཆ་གང་ནས་བཞུས་ཀྱང་ཅད་དེ་མི་འདྲ་བ་ཞིག་རེད།

“དཔེ་དཔེ་འདིའི་མཐར་ཐུག་གི་དམིགས་ལུལ་ནི་དང་རབས་ཀྱི་སྒྱི་ཆོགས་འཕེལ་བའི་
ཆོས་ཉིད་(མ་ཡིག་Das oekonomische Bewegungsgesetz གི་དོན་ནི་དཔལ་
འབྱོར་འགལ་སྒྲིད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་ཟེར་)① ཕྱིར་སྒྲན་གྱི་དེ་ཡིན’ (མར་ཁོ་སིས་རང་ཉིད་ཀྱི་(མ་
ཅའི་ནམ་བཤད》སྐར་ལ་འདི་ལྟར་བཤད་ཡོད་པར་མ་ཟད་རང་ཉིད་ཀྱི་ཙམ་འཛིན་བཏན་སྲུང་
ལག་ལེན་ཡང་ནན་ཏན་བྱས་འདུག)”ཅིས་ 1877 ལོར་སྐྱུ་ཞབས་སྒྲི་ཏའེ་ལོ་རྩུ་མི་ཅིས་འདི་
ལྟར་དཔུང་གཏམ་བཏོན་པ་རེད། སྒྲན་སྒྲིད་མཁན་གྱིས་བཞུས་ན་བཏན་སྲུང་ལག་ལེན་ནན་
ཏན་བྱས་འདུག་སྐྱམ་པའི་ཙམ་འཛིན་དེར་ང་ཆོས་ལྟག་པར་ལྷ་ཞིང་ཞིབ་པའི་སྐོ་ནས་རྟོག་ཞིབ་
ཅིག་བྱེད་དོ། ཙམ་འཛིན་འདི་ནི་“དང་རབས་སྒྱི་ཆོགས་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་བའི་ཆོས་ཉིད་
ཕྱིར་སྒྲན་གྱི་”དེ་རེད།

སྐད་ཆ་ཆོག་འདི་ཉིད་ལས་ང་ཆོ་འབྲེལ་བཤད་ཀྱི་དགོས་པའི་གནད་དོན་འགའ་ཤས་
འཕྲད་བྱུང་། མར་ཁོ་སིའི་སྒྲན་གྱི་དཔལ་འབྱོར་རིག་པ་བ་ཆང་མས་སྒྱིར་བཏང་གི་སྒྱི་ཆོགས་
སྐར་ལ་བཤད་སྒྲིང་བྱས་ཡོད་ཡོད། མར་ཁོ་སིས་“དང་རབས(modern)”ཀྱི་སྒྱི་ཆོགས་

① གཅིས་བཞུས་འདིའི་ནང་གི་བྱུར་རྟགས་()ནང་གི་སྐད་ཆ་དང་མཆོན་རྟགས་ནམས་ལེ་ཉིན་གྱིས་བཞུན་
པའོ། — ཙམ་སྒྲིག་པའི་མཆན།